

اعتیاد به اینترنت و اختلالات شخصیتی

مؤلفین:

سجاد یگانه فر

مرتضی نجاری

فرگس یگانه فر

www.ketab.ir

سرشناسه	یگانه‌فر، سجاد، yeganeh far.sajad، ۱۳۷۳، پدیدآور
عنوان و نام پدیدآور	اعتیاد به اینترنت و اختلالات شخصیتی / مولفین سجاد یگانه‌فر، مرتضی نجاری، نرگس یگانه‌فر.
مشخصات نشر	تهران : سخنوران، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	ص. ۹۰.
شابک	978-600-455-855-6
وضعیت فهرست نویسی: فیبا	
یادداشت	کتبنامه: ص. ۸۴-۹۰
موضوع	اینترنت — اعتیاد
موضوع	Internet addiction:
موضوع	اینترنت — اعتیاد — جنبه‌های روان‌شناسی
موضوع	Internet addiction -- Psychological aspects:
سبب	تجاری، مرتضی، ۱۳۶۵ -
سبب	یگانه‌فر، نرگس، yeganeh far.narges، ۱۳۷۰، پدیدآور
رده رده‌ای کنگ	۳۹۷ الفی/۸/۱۰۱۷ HM
شماره کتاب‌شناسی ملی	۵۲۲۳۹۵

عنوان کتاب: اعتیاد به اینترنت و اختلالات شخصیتی

مؤلفین: سجاد یگانه‌فر، مرتضی نجاری، نرگس یگانه‌فر

صفحه آرا و طراح جلد: پیشگامان مسیر دانش

ناشر: سخنوران

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۷

آدرس: کارگر شمالی، بعد از ادوارد براون، شماره ۷، طبقه اول، انتشارات سخنوران

آدرس الکترونیکی: theses.pub.14@gmail.com

آدرس سایت: www.thesispublishation.com

شماره تماس: ۰۲۱۶۶۹۱۶۳۷۱ - ۰۲۱۶۶۴۷۶۳۰۶ - ۰۶۶۱۳۰۶۶۱۳

ISBN: 978-600-455-855-6

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار
۱۱	فصل اول: مقدمه
۱۳	مقدمه
۱۶	چند اصطلاح مهم برای مطالعه کتاب حاضر
۱۹	فصل دوم: اعتیاد به اینترنت؛ مبانی و مفاهیم
۲۲	اینترنت
۲۴	اعتیاد به اینترنت
۲۶	اختلال اعتیاد به اینترنت از نظر مفهومی
۳۱	اختلال اعتیاد به اینترنت در DSM-IV-TR
۳۲	نشانه‌ها و علائم بالینی اعتیاد به اینترنت
۳۲	علائم اعتیاد به اینترنت در مراحل
۳۳	ملاک‌های تشخیصی اعتیاد به اینترنت
۳۴	استفاده متعادل از اینترنت
۳۶	اپیدمیولوژی اعتیاد به اینترنت
۳۷	ارتباط اعتیاد به اینترنت و سن
۳۷	ارتباط بین اعتیاد به اینترنت و جنسیت
۴۱	ارتباط اعتیاد به اینترنت و شغل و سطح تحصیلات
۴۲	ارتباط اعتیاد به اینترنت و عواطف
۴۲	ارتباط اعتیاد به اینترنت و شناخت
۴۲	انواع اعتیاد به اینترنت
۴۷	عوامل موثر در ایجاد اعتیاد اینترنتی
۴۹	عوارض اعتیاد به اینترنت
۵۳	فصل سوم: اختلال شخصیت
۵۵	تعریف شخصیت
۵۶	تیپ‌های شخصیتی A و B
۵۷	تعریف اختلالات شخصیت
۶۰	دسته بندی اختلالات شخصیت
۶۱	ویژگی‌های اصلی اختلالات شخصیتی

۶۵	علل اختلال شخصیت
۶۵	رابطه بین اختلالات شخصیتی با اعتیاد به اینترنت
۶۹	بررسی نظریه‌ها بر اساس ارتباط بین ویژگی‌های شخصیتی و اعتیاد به اینترنت
۷۴	نظریه‌های اجتماعی-فرهنگی
۷۵	اختلالات شخصیتی دانشجویان و اعتیاد به اینترنت
۷۷	فصل چهارم: سخن پایانی
۸۳	فهرست منابع

پیشگفتار

طبق بر آیه‌های آماری سایت *InternetWorldStats* در دسامبر ۲۰۰۷ در خاور میانه، ایران با جمعیتی در حدود ۶۵ میلیون نفر دارای ۱۸ میلیون کاربر اینترنت است. یعنی ۲۷،۵ درصد از جمعیت کل کشور دارای دسترسی به اینترنت هستند در حالی که در مقایسه با دسامبر سال ۲۰۰۰ که ایران تنها ۲۵۰،۰۰۰ کاربر اینترنت داشته، در طی این ۷ سال ۷،۱۰۰،۰٪ پیشران داشته است، در واقع ایران دارای مقام پنجم از نظر ضریب نفوذ اینترنت در مقایسه با جمعیت کشور در خاور میانه است.

اعتیاد به اینترنت، به عنوان استفاده ناآگاهانه از اینترنت تعریف شده است (۱۴). از دیدگاه روانشناسی اعتیاد به اینترنت دارای سه فاکتور می‌باشد: ۱. میل و احتیاج ۲. وابستگی ۳. گرایش به مصرف بیشتر. با توجه به مسائل و مشکلاتی که پدیده اعتیاد به اینترنت برای افراد در جوامع مختلف به وجود آورده است، سائلی چون اضطراب و افسردگی، پناه بردن به الکل و... کوشش اصلی جامعه شناسان و روانشناسان در طی سالیان اخیر پیدا کردن علت‌های این پدیده و راه‌هایی برای کنترل و دفع آن بوده است (۱۵).

«اعتیاد به اینترنت» است که نوعی وابستگی رفتاری به اینترنت محسوب می‌شود با ویژگی‌های زیر تعیین می‌شود: هزینه روزافزون برای اینترنت و موضوعات مربوط به آن، احساس هیجانی ناخوشایند (مانند اضطراب، افسردگی و مانند آن) در زمانی که فرد در تماس با اینترنت نیست، قابلیت تحمل و عادت کردن به اثرات در اینترنت بودن، انکار رفتارهای مشکل‌زا، از این دیدگاه، اختلال به عنوان اختلال تنشی یا کنترل تکانه مانند

قماربازی بیمارگونه در نظر گرفته می‌شود و کسانی که به این معیار می‌رسند مشکلات روان‌شناختی، اجتماعی و شغلی پیدا می‌کنند (۱۶). اعتیاد به اینترنت یک پدیده بین رشته‌ای است و علوم مختلف پزشکی، رایانه‌ای، حقوق، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، هر یک از زوایای مختلف این پدیده را بررسی نموده‌اند. در هر کدام از این علوم نظریه‌هایی مطرح شده است که چارچوب یک علم خارج می‌شود و ترکیبی از مفاهیم چندین علم را در بر می‌گیرد. وجود دیدگاه‌ها، نظرات، تبیین‌ها، اختلاف نظر در مورد نحوه پدید آمدن طبقه‌بندی، تشخیص، تداوم و استمرار این اعتیاد به پیچیدگی و معماگونه بودن آسیب اشاره دارد. به همین دلیل است که هنوز هیچ‌کس، نظریه و دیدگاهی که قادر به تبیین تمامی رفتارهای اعتیاد باشد، مطرح نکرده است. (۱۷).

براساس نظریه پودینی، روانی و شخصیت ریشه‌های اعتیاد فرد به اینترنت را به سال‌های آغازین زندگی وی ارتباط می‌دهد. به عبارتی عمده‌ترین دلایل گرایش اعتیادآور فرد به اینترنت، شوک‌های روحی، احساسات عاطفی دوران کودکی، ارتباط با سایر ویژگی‌های خاص شخصیتی و با سایر اختلالات و خلق و خواها با گرایش‌های روانشناختی ارثی است. طبق این دیدگاه بسته به حوادثی که در دوران کودکی برای فرد اتفاق افتاده است و با ویژگی‌های شخصیتی‌ای که در طی بلوغ در آن فرد شکل گرفته است. او برای تقویت یک رفتار اعتیاد آمیز و با هر رفتار دیگری مستعد می‌شود. در این حالت آنچه که اهمیت دارد موضوع یا فعالیت نیست بلکه فرد و شرایطی است که روی او اثر از آن معتاد می‌شود (۱۸).

از دیدگاه رفتاری- شناختی نیز نشانه‌های اختلال به اینترنت شامل افکار وسواسی درباره اینترنت، کنترل تکانه ضعیف، ناتوانی در متوقف کردن استفاده از اینترنت و مهم‌تر از همه، این باور که اینترنت تنها دوست فرد است. علاوه بر این در موقعی که تماس برقرار نیست، به فکر اینترنت بودن، پیش‌بینی تماس بعدی و صرف مخارج زیاد درباره اینترنت و مسائل مربوط به نشانه‌های دیگر این اختلال هستند. مشکل دیگر جدا شدن

فرد از دوستان خود به نفع دوستان اینترنتی است و در نهایت نوعی احساس گناه درباره استفاده از اینترنت و دروغ گفتن به دوستان درباره وقت صرف شده و مخفی نگه داشتن آن، نشانه‌های دیگر این اختلال هستند (۱۷).

در واقع بحث هم‌پندگی یا *Comorbidity* در اینجا مطرح می‌شود. و این امر زمانی پدید می‌آید که یک یا چند اختلال روانی یا بیماری در کنار اختلال اولیه حضور داشته باشند. این اختلال‌ها بر شدت اختلالی که فرد نخست به آن دچار شده می‌افزاید. در چنین شرایطی اگر اختلال اولیه درمان شود اختلال‌هایی که پس از آن پدید آمده‌اند هم بهبود می‌یابند و درمان می‌شوند به این معنا که اعتیاد به اینترنت در ادامه حرکت خود اختلال شخصیتی را همراه می‌آورد که هم‌پندگی‌گیرند و علت و معلولی در اینجا مطرح نبوده است. براساس نمونه‌های جویوین^۱ و همکاران در سال ۲۰۰۷ مطالعه‌ای با عنوان "علائم بیماری‌های روان‌زشتی همراه با اعتیاد به اینترنت" انجام دادند که نتایج نشان داد که نوجوانان با اعتیاد به اینترنت دارای علائم همراه قابل توجه *ADHD*، افسردگی، ترس از اجتماع، و خصومت بودند. بیشتر علائم *ADHD*، افسردگی و خصومت همراه با اعتیاد به اینترنت در نوجوانان پسر همراه بود و بیشتر علائم *ADHD* و افسردگی همراه با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دختر همراه بود. این نتایج نشان می‌دهد که اعتیاد به اینترنت با نشانه‌های *ADHD* و اختلالات افسردگی همراه است. با این حال، خصومت همراه با اعتیاد به اینترنت تنها در بین مردان وجود دارد. طبق این مطالعه ارزیابی موثر و درمان برای اختلالات *ADHD* و افسردگی برای نوجوانان مبتلا به اعتیاد به اینترنت مورد نیاز است. توجه بیشتر باید به نوجوانان پسر مبتلا به خصومت بالا در همراهی با اعتیاد به اینترنت معطوف شود.

اعتیاد به اینترنت به عنوان یک مشکل روان‌شناختی شامل نشانه‌ها و علائم روان‌شناختی (نوعی احساس خوب بودن و رضامندی که به فرد هنگام استفاده از رایانه

دست می‌دهد. ناتوانی در متوقف کردن فعالیت و صرف کردن وقت زیاد و بیشتر با رایانه، دوری از خانواده و دوستان، احساس تهی بودن، افسردگی، بدخلقی و **نشانه‌های جسمانی** (سندروم عصبی، خشکی، سردرد میگرنی، پشت‌درد، بی‌نظمی در غذا خوردن و صرف‌نظر کردن از بعضی وعده‌های غذایی، توجه نکردن به بهداشت شخصی، اختلال خواب و تغییر در الگوی خواب) می‌شود (۱۹). همچنین اعتیاد به اینترنت مسبب بسیاری از مشکلات درسی، شخصی یا بین‌فردی، کناره‌گیری و بی‌توجهی و غفلت از دوستان، خانواده یا محل کار یا مسئولیت شخصی، بی‌قراری روانی- حرکتی در زمان تلاش برای کاهش یا متوقف کردن استفاده از اینترنت، خستگی بیش از اندازه، تغییر سبک زندگی به منظور وقت بیشتر برای درس به اینترنت، کاهش عمومی و فعالیت جسمانی، می‌باشد (۲۰). مبرهن است اعتیاد به اینترنت، ناسازگاری روان‌شناختی را به همراه خواهد داشت. بر این اساس هدف کتاب بررسی *como bidity* بین اعتیاد به اینترنت و اختلال شخصیت می‌باشد.